

of the subdepartments, cyclic commissions and teachers and others. Defined functions of each structural unit of the Center. Shows the examples of Centre activities for monitoring the quality assurance of formation students' contingent; monitoring the quality of the formation general competencies (test of general educational competence); monitoring knowledge and competencies formation through the study of fundamental and professional disciplines. Examples of activity the Center concerning monitoring quality of formation the contingent students are given; to monitoring quality of formation the general kompetentnost (test of the general educational competence); monitoring of knowledge and formations kompetentnost through studying of fundamental and professional disciplines.

Keywords: quality of educational activity; internal system of ensuring quality; quality monitoring; medical education.

УДК 37.018 : 796. 071.4

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ З ВЕСЛУВАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

А.М. ДИМОВА, старший викладач, завідувач кафедри

К.В. ДИМОВ, викладач

А.В. ДИМОВ, викладач

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

E-mail: odesit60@yandex.ua

Анотація: На основі теоретичного аналізу психолого-педагогічної літератури у статті з'ясовано деякі аспекти підготовки майбутніх тренерів-викладачів з веслування академічного до професійної діяльності. В рамках дослідження використовувалися методи ретроспективного аналізу, сходження від конкретного до абстрактного. Джерельну базу теоретичного дослідження склали праці провідних науковців в галузі педагогіки, сучасні дисертаційні дослідження, наукові збірники, періодичні та біографічні видання. Автором встановлено, що формування змісту навчання, підбір методів, форм, засобів професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів з веслування академічного у вищих навчальних закладах повинно здійснюватися відповідно до особливостей майбутньої професійної діяльності фахівців даного напрямку. З'ясовано вимоги до організації професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів у вищих навчальних закладах, серед яких є системний підхід до навчання, професійна спрямованість, відповідність меті і завданням професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів, відповідність навчально-методичного матеріалу тенденціям розвитку професійної діяльності фахівців цього напрямку згідно соціально-економічного розвитку суспільства. Залишаються нерозв'язаними питання, пов'язані із забезпеченням відповідності змісту і організації навчальної діяльності студентів вищих навчальних закладів та особливостей майбутньої професійної діяльності тренерів-викладачів з веслування академічного згідно соціально-економічних умов країни. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні інших аспектів підготовки майбутніх тренерів-викладачів до професійної діяльності.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутній тренер-викладач, професійна діяльність.

Актуальність (Introduction). Нині модернізація сучасної вищої освіти в Україні здійснюється у напрямі інтеграції, демократизації та гуманізації. Спрямування на розробку та впровадження перспективних моделей організації ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах зумовлено вимогами та потребами сучасного суспільства. Нова система професійної підготовки, як цілісна педагогічна

система, повинна бути спрямована на формування творчої самостійної особистості фахівця, здатної до саморозвитку та навчання упродовж життя, професійно мобільної та гнучкої відповідно до швидкозмінних економічних та суспільних процесів та явищ, конкурентоспроможної на ринку праці усіх галузей та сфер суспільства. Усе це повною мірою стосується професійної підготовки майбутніх фахівців галузі фізичного виховання та спорту, зокрема, тренерів-викладачів з веслування академічного.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Концептуальні положення щодо змісту та організації професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах, зокрема з фізичної культури і спорту, базуються на засадах Конституції України та Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фізичну культуру і спорт», Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття»), Національної доктрини розвитку освіти України, Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту.

У процесі дослідження нами проаналізовано сучасні напрями вирішення проблеми підготовки майбутніх тренерів-викладачів з веслування академічного до професійної діяльності, а саме: формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури (М. Т. Данилко [1]); міжпредметні зв'язки у процесі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури (Л. О. Демінська [2]); підготовка майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів (Л. І. Іванова [6]); професійна підготовка майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання: теорія та методика (Р. П. Карпюк [8, 9]); педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності (М. В. Карченкова [10]); теоретико-методологічні й організаційні основи формування фізичної культури студентів (Л. І. Лубишева [12]); індивідуалізація професійно-педагогічної підготовки вчителя (О. М. Пехота [7]); професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект) (Л. П. Суценко [15]); психологічні особливості професійної підготовки студентів до майбутньої спортивно-педагогічної діяльності (О. П. Федик [16]); формування педагогічних здібностей у майбутніх учителів фізичної культури (В. Т. Ялович [17]) та ін.

Теоретичний аналіз наукових джерел засвідчив актуальність проблеми підготовки майбутніх тренерів-викладачів з веслування академічного до професійної діяльності як у теоретичному, так і у практичному аспектах.

Мета (Purpose). Визначені аспекти означеної проблеми окреслюють *мету статті*, яка полягає у з'ясуванні деяких аспектів підготовки майбутніх тренерів-викладачів з веслування академічного до професійної діяльності.

Методи (Methods). В рамках дослідження використовувалися методи ретроспективного аналізу, сходження від конкретного до абстрактного. Джерельну базу теоретичного дослідження склали праці провідних науковців в галузі педагогіки, сучасні дисертаційні дослідження, наукові збірники, періодичні та біографічні видання.

Результати (Results). У процесі аналізу психолого-педагогічної літератури нами з'ясовано, що зусилля науковців, роботи яких присвячено дослідженню питань, пов'язаних з означеною проблемою, спрямовані на обґрунтування та оновлення змісту навчання, на визначення форм, методів, засобів та організаційно-педагогічних умов, які повинні забезпечити ефективність професійної підготовки майбутніх фахівців даного профілю у вищих навчальних закладах.

Досліджуючи сутність поняття «професійна підготовка», Л. П. Суценко зазначає, що «у професійній підготовці майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту особистісний підхід доцільно розглядати як один із важливих наукових принципів, що забезпечує розуміння, пізнання, розвиток та самореалізацію особистості майбутнього фахівця в її цілісності та гармонійності [9]».

Науковці Н. Зволинська, В. Маслов стверджують, що провідною тенденцією розвитку професійної освіти, яка повинна впливати на усі складові змісту підготовки фахівця – на

визначення мети, планування, наповнення програм, на методи і засоби навчання, поведінки суб'єктів освітнього процесу, на оцінку рівня готовності до діяльності – необхідно визначити посилення особистісної функції поряд з традиційно основною – соціальною функцією змісту навчання [5]. Ми підтримуємо думку авторів і вважаємо, що початок професійної діяльності майбутніх тренерів-викладачів пов'язаний із розвитком здатності приймати самостійні рішення, які забезпечать шлях до творчої діяльності; здатності ефективно виконувати майбутню професійну діяльність.

Необхідно шукати оптимальне співвідношення між розширенням спектра можливостей, напрямків майбутньої професійної діяльності та якістю професійної підготовки тренерів-викладачів. Як зазначає В. О. Коваль, «для підготовки студентів на віддалену перспективу потрібно не тільки формувати у них професійні знання і уміння, а й ставити перед ними сучасні проблеми, знайомити з науковими підходами та методами дослідження, вчити творчості, розвивати прагнення до саморозвитку і самовдосконалення [11]».

На основі теоретичного аналізу і власного досвіду, ми переконалися, що якість професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів з веслування академічного у вищих навчальних закладах залежить від таких умов: забезпечення фундаментальності професійної освіти, а також повним використанням потенціалу концепцій активно-діяльнісного навчання та компетентнісного підходу до професійної освіти. Зокрема, одним із факторів, які дозволяють розширити можливості професійної діяльності майбутніх тренерів-викладачів без зниження якості професійної підготовки, є, на нашу думку, сформований досвід професійно-творчого мислення студентів, що сприяє особистісному розвитку, допомагає розвивати інтелект, самостійно отримувати й розширювати загальні і професійні знання, можливість бачити перспективи майбутньої професійної діяльності та відповідно до цього спроектувати і реалізувати свої професійні можливості.

Важлива роль у підготовці майбутніх тренерів-викладачів з веслування академічного до професійної діяльності належить такому фактору, як конкурентноздатність професійної підготовки майбутніх фахівців, тобто професійні можливості, які надаються фахівцям після закінчення вищого навчального закладу.

Конкурентноздатність професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів визначається спрямованістю на формування професійної компетентності і залежить від спектру можливостей при виборі напрямку професійної діяльності, тобто наявності суміжних спеціальностей і можливості їх освоєння у вищому навчальному закладі; можливість самостійно підвищувати кваліфікацію; спрямованість освітнього процесу у вищому навчальному закладі на підготовку фахівців широкого профілю.

Сучасні соціально-економічні умови, тенденції розвитку галузі фізичного виховання та спорту, особливості професійної діяльності представників даного професійного напрямку забезпечують досить сприятливі умови для підвищення конкурентноздатності фахівців цього профілю. Сьогодні можливості застосування своїх професійних знань, умінь та навичок після закінчення вищого навчального закладу у майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту значно розширилися. Подальша професійна діяльність може здійснюватися ними в освітніх установах, фізкультурно-спортивних організаціях, спортивних клубах, комерційних фізкультурно-спортивних організаціях, професійних спортивних командах, недержавних установах, у яких відбувається підприємницька діяльність, оскільки процес комерціалізації фізичної культури і спорту у нашій країні набуває об'єктивної реальності.

Нині для галузі фізичної культури й спорту, яка розглядається як одна з галузей народного господарства, характерними є загальні тенденції ринку, у тому числі, й ринку праці. Тому виникає потреба у вищевказаних фахівцях фізкультурно-спортивного профілю. Цей факт істотно впливає на вимоги до особистісної та спеціальної компетентності майбутніх тренерів-викладачів з веслування академічного, а також до їх професійної підготовки.

Якість професійної підготовки, тобто забезпечення високого рівня особистісної і

спеціальної компетентності фахівця, забезпечується спрямованістю професійної підготовки на галузеві, соціальні, регіональні інтереси, раціональним структуруванням змісту навчання та застосуванням ефективних освітніх технологій. Якість професійної підготовки безпосередньо впливає на конкурентоздатність майбутніх тренерів-викладачів. Критерієм якості підготовки майбутніх фахівців виступає професійна компетентність (спеціальна й особистісна).

Сучасні вимоги до професійної компетентності припускають розширення системи знань, умінь і навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності майбутніх тренерів-викладачів та для їх життєдіяльності взагалі. Ринкова економіка жадає від фахівців високого рівня кваліфікації, яка передбачає наявність необхідних спеціальних, соціально-гуманітарних, соціально-психологічних знань; здатності майбутніх фахівців творчо підходити до виконання своїх професійних функцій; уміння приймати самостійні рішення; прагнення до всебічного професійно-особистісного розвитку; наявність потреби у самореалізації особистості.

З огляду на вищезазначене, можна стверджувати, що для забезпечення конкурентоздатності тренера-викладача у вищих навчальних закладах першим кроком повинна стати розробка його компетентнісної моделі.

У загальному вигляді професійну компетентність можна визначити як сукупність якостей особистості, що забезпечують ефективну професійну діяльність. До складу таких якостей належать такі характеристики, як професійно важливі знання, уміння, навички, здатності, мотивація, досвід професійної діяльності, інтеграція яких являє собою єдність теоретичної та практичної готовності до певної праці і дозволяє фахівцеві визначити на практиці здатність реалізовувати свій потенціал для успішної творчої професійної діяльності.

Певна професійна діяльність, її зміст та особливості пред'являють до майбутніх тренерів-викладачів загальногалузеві і спеціальні вимоги та визначають зміст їх загальнопрофесійної й спеціальної компетентності поряд з деякими характеристиками споживачів професійних послуг. Для майбутніх тренерів-викладачів ці вимоги такі:

- погіршення стану здоров'я населення, низький культурний рівень молоді, перевага «нераціональних» форм організації дозвілля визначають необхідність у високому рівні професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів;

- комерціалізація професійного спорту, потреба у популяризації здорового способу життя пред'являють високі вимоги до економіко-управлінської, соціологічної та правової підготовки майбутніх тренерів-викладачів.

Майбутні тренери-викладачі повинні бути готові до реалізації педагогічної та управлінської функцій у відповідній сфері діяльності. Професійна діяльність у галузі фізичного виховання та спорту має певні особливості, а саме: виконання будь-якої професійної функції майбутнього тренера-викладача завжди пов'язана з педагогічною діяльністю (вирішення завдань фізичного виховання, формування фізичної культури населення), а також управлінською діяльністю (здійснення організації фізкультурно-спортивної діяльності, керування закладами фізкультурно-спортивного напрямку).

Сучасному суспільству, що швидко розвивається, потрібні сучасно освічені, моральні, заповзятливі фахівці, які можуть самостійно приймати відповідальні рішення та прогнозувати їх можливі наслідки; здатні до співробітництва; мобільні, динамічні, конструктивні; такі, що мають розвинене почуття відповідальності за долю країни. Виходячи з тенденцій світового розвитку, до конкурентоздатних майбутніх тренерів-викладачів пред'являються такі вимоги:

- 1) наявність професійних знань, умінь та навичок, готовність до здійснення майбутньої професійної діяльності;

- 2) комунікативність, толерантність, здатність до конструктивного спілкування;

- 3) готовність до співробітництва, розвинене творче мислення, уміння самостійно приймати рішення;

4) економічна ерудованість, прагнення до професійного розвитку, акмеологічна спрямованість особистості.

До складу професійної компетентності майбутніх тренерів-викладачів входять соціальний, особистісний та індивідуальний компоненти, а також наявність оволодіння соціально-особистісними й загальнонауковими знаннями. Професійна компетентність тренерів-викладачів у майбутній професійній діяльності визначається здатністю:

- планувати й здійснювати колективну педагогічну та управлінську фізкультурно-спортивну діяльність;
- реалізовувати у процесі майбутньої діяльності конструктивне професійне спілкування;
- творчо і самостійно вирішувати педагогічні й управлінські завдання та проблеми, відповідати за результати своєї діяльності;
- орієнтуватися і вирішувати питання соціально-економічного розвитку галузі фізичного виховання та спорту;
- творчо збагачувати власні професійні знання, уміння й навички; адекватно оцінювати рівень власної компетентності;
- здійснювати науково-пізнавальну та іншу творчу професійну діяльність;
- прагнути до постійного професійного розвитку.

Теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури та власний досвід уможливили зробити висновок, що формування змісту навчання, підбір методів, форм, засобів професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів з веслування академічного у вищих навчальних закладах повинно здійснюватися відповідно до особливостей майбутньої професійної діяльності фахівців даного напрямку. Вимоги до організації професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів у вищих навчальних закладах є такими: системний підхід до навчання; професійна спрямованість; відповідність меті і завданням професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів; відповідність навчально-методичного матеріалу тенденціям розвитку професійної діяльності фахівців цього напрямку згідно соціально-економічного розвитку суспільства.

Висновки і перспективи (Discussion). На основі теоретичного аналізу дослідження деяких аспектів підготовки майбутніх тренерів-викладачів з веслування академічного до професійної діяльності у вищих навчальних закладах, нами з'ясовано, що сучасний стан підготовки майбутніх фахівців зазначеного напрямку не відповідає тим вимогам, які мають враховуватися при організації цього процесу. Залишаються нерозв'язаними питання, пов'язані із забезпеченням відповідності змісту і організації навчальної діяльності студентів вищих навчальних закладів та особливостей майбутньої професійної діяльності тренерів-викладачів з веслування академічного згідно соціально-економічних умов країни. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні інших аспектів підготовки майбутніх тренерів-викладачів до професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Данилко, М. Сучасні уявлення про сутність і структуру діяльності тренера / М. Данилко, В. Толкач // Професійна підготовка фахівців фізичної культури та спорту. – 2010. – № 12. – С. 22–26.
2. Демінська, Л. О. Аксіологічні засади професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Л. О. Демінська; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – Київ, 2014. – 39 с.
3. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.zakon5.rada.gov.ua/>.
4. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
5. Зволинская, Н. Н. Путь к идеалу высшего физкультурного образования / Зволинская Н.Н., Маслов В.И. // Теория и практика физ. культуры. – 1994. – № 3–4. – С. 2–7.

6. Іванова, Л. І. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів : дис... канд. пед. наук : 13.00.04 / Л. І. Іванова. – К., 2007. – 376 с.
7. Інформаційно-комунікаційні технології в педагогічній освіті : навч. посіб. / О.М. Пехота, Т.В. Тихонова, А.Б. Веліховська, Ф.С. Халілова, Т.В. Зубенко; ред.: О.М. Пехота, Т.В. Тихонова. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 251 с.
8. Карпюк, Р. П. Концептуальні засади сучасної парадигми якості вищої фізкультурної освіти / Р. П. Карпюк // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – 2015. – Вип. 3(2). – С. 153-156.
9. Карпюк, Р. П. Професійна підготовка майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання: теорія та методика [монографія] / Р. П. Карпюк. – Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2008. – 504 с.
10. Карченкова, М. В. Особливості професійно-прикладної підготовки майбутніх учителів фізичної культури / М. В. Карченкова, Д. Довгань // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. - 2008. – Т. 1. – С. 181–185.
11. Коваль, В. О. Проблема валеологічної підготовки студентів вищих навчальних закладів у науковій літературі та практиці культури / В. О. Коваль // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки : зб. наук. пр. / редкол.: Т. І. Суцzenко (відп. ред.) та ін. – Київ ; Запоріжжя. – 2012. – Вип. 21. – С. 82–86.
12. Лубышева, Л. И. Теоретико-методологические и организационные основы формирования физической культуры студентов: автореф. дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04 / Л. И. Лубышева – М., 1992. – 58 с.
13. Лубышева, Л. И. Социология физической культуры и спорта: учеб. пособие / Л. И. Лубышева. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Академия, 2010. – 135 с.
14. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті // Освіта. – 2002. – № 29. – С. 2–4.
15. Суцzenко, Л. П. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Л. П. Суцzenко. – Запоріжжя : Запорізький держ. ун-т, 2003. – 442 с.
16. Федик, О. П. Психологічні особливості професійної підготовки студентів до майбутньої спортивно-педагогічної діяльності: Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / О. П. Федик ; Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – К., 1999. – 16 с.
17. Ялович, В. Т. Використання проблемних ситуацій при формуванні педагогічної творчості майбутніх учителів фізичного виховання / В. Т. Ялович // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Пед. науки. – 2012. – № 19. – С. 209–215.

References

1. Danylko, M., Tolkach, V. (2010). Suchasni uivlennia pro sutnist i strukturu diialnosti trenera [Modern ideas about the nature and structure of the activities of the coach]. Professional training of specialists of physical culture and sports, 12, 22-26.
2. Deminska, L. O. (2014) Aksiologichni zasady profesiino-pedahohichnoi pidhotovky maibutnix uchyteliv fizychnoho vykhovannia [Axiological foundations of professional and pedagogical training of future teachers of physical education]. Borys Grinchenko Kyiv University. Kiev. 39.
3. Law of Ukraine on higher education. Available at : <http://zakon5.rada.gov.ua/>.
4. Law of Ukraine on education. Available at : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
5. Zvolinskaya, N. N. Maslov, V. I. (1994) Put k idealu vyisshego fizkulturnogo obrazovaniya [The path to the ideal of higher physical education]. The theory and practice of physical culture, 3-4, 2-7.
6. Ivanova, L. I. (2007). Pidhotovka maibutnix uchyteliv fizychnoi kultury do fizkulturno-

ozdorovchoi roboty z uchniamy zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv [Training of future teachers of physical culture to sports and recreational activities with students of secondary schools]. Kiev, 376.

7. Piekhota, O. M., Tykhonova, T. V., ed. (2013). Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii v pedahohichnii osviti [Information and communication technologies in teacher education]. Nikolaev: Ilion, 251.

8. Karpiuk, R. P. (2015) Kontseptualni zasady suchasnoi paradyhmy yakosti vyshchoi fizkulturnoi osvity [Conceptual framework the contemporary paradigm of the quality of higher physical education]. The scientific journal National Pedagogical Dragomanov University. Episode 15 : the Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport), 3 (2), 153-156.

9. Karpiuk, R. P. (2008) Profesiina pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv z adaptivnoho fizychnoho vykhovannia: teoriia ta metodyka [Professional training of future specialists in adaptive physical education: theory and methodology]. OJSC «Volyn regional printing», 504.

10. Karchenkova M. V., Dovhan D. (2008) Osoblyvosti profesiino-prykladnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury [Features professional-applied training of future teachers of physical culture]. Physical education, sport and health culture in modern society, 1, 181-185.

11. Koval, V. O. (2012) Problema valeolohichnoi pidhotovky studentiv vyshchych navchalnykh zakladiv u naukovii literaturi ta praktytsi kultury [Problem of valeological preparation of students of higher educational establishments in the scientific literature and the practice of culture]. Pedagogy and psychology of forming a creative personality: problems and searches, 21, 82-86.

12. Lubyisheva, L. I. (1992) Teoretiko-metodologicheskie i organizatsionnyie osnovy formirovaniya fizicheskoy kulturyi studentov [Theoretical, methodological and organizational bases of formation of physical culture of students]. State central order of Lenin institute of physical culture. Moscow. 58.

13. Lubyisheva, L. I. (2010) Sotsiologiya fizicheskoy kulturyi i sporta [Sociology of physical culture and sports]. Moscow: Academy, 135.

14. Natsionalna doktryna rozvytku osvity Ukrainy u XXI stolitti (2002) [National doctrine of education development of Ukraine in the XXI century]. Education, 29, 2-4.

15. Sushchenko, L. P. (2003) Profesiina pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia ta sportu (teoretyko-metodolohichni aspekt) [Professional training of future specialists of physical education and sport (theoretical and methodological aspect)]. Zaporozhye, 442.

16. Fedyk, O. P. (1999) Psykholohichni osoblyvosti profesiinoi pidhotovky studentiv do maibutnoi sportyvno-pedahohichnoi diialnosti [Psychological peculiarities of professional training of students for future sports and educational activities]. G.S. Kostiuk Institute of Psychology of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine. Kiev.16.

17. Yalovyk, V. T. Vykorystannia problemnykh sytuatsii pry formuvanni pedahohichnoi tvorchosti maibutnikh uchyteliv fizychnoho vykhovannia [The use of problematic situations in the formation of pedagogical creativity of future physical education teachers]. Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University. Pedagogical science, 19, 209-215.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ТРЕНЕРОВ-ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ПО ГРЕБЛЕ АКАДЕМИЧЕСКОЙ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

А.Н. Дымова, К.В. Дымов, А.В. Дымов

Аннотация. На основе теоретического анализа психолого-педагогической литературы в статье выяснены некоторые аспекты подготовки будущих тренеров-преподавателей по гребле академической к профессиональной деятельности. В рамках исследования использовались методы ретроспективного анализа, восхождение

от конкретного к абстрактному. Источниковую базу теоретического исследования составили труды ведущих ученых в области педагогики, современные диссертационные исследования, научные сборники, периодические и библиографические издания. Автором установлено, что формирование содержания обучения, подбор методов, форм, средств профессиональной подготовки будущих тренеров-преподавателей по гребле академической в высших учебных заведениях должно осуществляться в соответствии с особенностями будущей профессиональной деятельности специалистов данного направления. Выявлены требования к организации профессиональной подготовки будущих тренеров-преподавателей в высших учебных заведениях, среди которых является системный подход к обучению, профессиональная направленность, соответствие цели и задач профессиональной подготовки будущих тренеров-преподавателей, соответствие учебно-методического материала тенденциям развития профессиональной деятельности специалистов этого направления согласно социально-экономическому развитию общества. Остаются нерешенными вопросы, связанные с обеспечением соответствия содержания и организации учебной деятельности студентов высших учебных заведений и особенностей будущей профессиональной деятельности тренеров-преподавателей по гребле академической в связи социально-экономическими условиями страны. Перспективы дальнейших исследований видим в изучении других аспектов подготовки будущих тренеров-преподавателей к профессиональной деятельности.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, будущий тренер-преподаватель, профессиональная деятельность.

THEORETICAL ASPECTS OF THE FUTURE ROWING COACH-INSTRUCTORS VOCATIONAL TRAINING TO THEIR PROFESSIONAL ACTIVITY

A.M. Dymova, K.V. Dymov, A.V. Dymov

Abstract. *Based on the theoretical analysis of psychological and educational literature, the article reveals some aspects of future rowing coach-instructors to their professional activity. The study used a retrospective analysis methods, the ascent from the concrete to the abstract. Source base of theoretical research work included the leading scientists in the field of pedagogy, current dissertation researches, scientific collections, periodicals and biographical publications.*

The study analyzes the current directions of solving the problem of future rowing coaches-instructors preparation to professional activity, namely the formation of readiness for professional activity of future physical education teachers; interdisciplinary connections in the training of future teachers of physical education; training future teachers of physical culture to sports and recreation activities with students of secondary schools; training of future specialists in adaptive physical education: theory and methods; pedagogical conditions of formation of future physical training teachers to the profession; theoretical, methodological and organizational bases of formation of physical training of students; individualization of vocational and educational training of teachers; training of future specialists in physical education and sport (theoretical and methodological aspects); psychological characteristics of students training for future sporting and educational activities; formation of educational abilities of future teachers of physical education.

In course of the analysis of psychological and educational literature we found that the scientists, whose works are devoted to research of issues related to a specific problem, designed to study and update the content of training, to determine the forms, methods, tools and organizational and pedagogical conditions which should ensure the effectiveness of future professionals training of this discipline in higher education institutions.

Based on the theoretical analysis and personal experience, it was established that the quality of future rowing coaches-instructors training in higher education institutions depends on the following conditions: ensuring fundamental professional education, as well as full use of

the potential of the concepts of activity training and competence-based approach to professional education. It was revealed that one of the factors that can extend the capabilities of professional activity of future coaches-instructors without compromising the quality of training, is formed professional experience and creative thinking of students that promotes personal development, helps to develop the intellect, independently receive and expand the general and professional knowledge, the ability to see prospects for future careers and plan, as well as realize their professional opportunities in accordance with it.

The quality of training, i.e. ensuring a high level of personal and professional special expertise is provided by orientation training to the industry, social and regional interests, rational structuring of learning content and efficient use of educational technologies.

Some professional activity, its content and features impose to future coaches- instructors the general industry and special requirements, as well as determine the content of their general professional and special competence along with some consumers features of professional services. For future coaches- instructors, these requirements are the following: the deterioration of health, low cultural level of the youth, the advantage of «irrational» forms of leisure determine the need for a high level of future coaches-instructors training; commercialization of professional sports, the need to promote a healthy lifestyle makes high demands on the economic and managerial, sociological and legal training of future coaches- instructors.

Based on trends in world development, the future competitive coaches- instructors are presented the following requirements: the availability of professional knowledge and skills, willingness to implement future professional activity; communicativeness, tolerance, ability for constructive communication; willingness to cooperate, developed creative thinking, ability to make decisions; economic erudition, commitment to professional development, acmeological orientation of the individual.

Professional competence of coaches-instructors in future careers depends on the ability: to plan and implement collective teaching and management of physical culture and sports activities; to implement constructive communication in the future professional activity; to solve educational and administrative tasks and problems creatively and independently, to be responsible for their activity results; to be aware of and address issues of social and economic development of physical education and sport; to creatively enrich their professional knowledge, skills and abilities; to adequately assess their own level of competence; to carry out thematic and other creative professional activities; to strive for continuous professional development.

There are still unresolved issues related to ensuring compliance with the content and organization of educational activity of students in higher education institutions and future professional activity characteristics of future rowing coaches-instructors according to socio-economic conditions of the country. Prospects for further research are observed in studying other aspects of future coaches-instructors training to their professional activity.

Keywords: vocational training, future coaches-instructors, professional activity.

УДК: 37.001.76:378.147

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ОСВІТІ: СТАНОВЛЕННЯ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ

М. Б. ЄВТУХ, дійсний член (академік) Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор, академік-секретар

НАПН України

С. В. ЯШНИК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології
Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: lashniks@gmail.com

© М.Б. Євтух, С.В. Яшник, 2017